

Heerlen

Raadsvoorstel

Heerlen,
4 mei 2026

Vergadering
gemeenteraad
Heerlen

Datum
raadsvergadering
24 juni 2026
Documentnummer
886836

Agendapunt

GEWIJZIGD!

Onderwerp

Zienswijze begroting 2027, begrotingswijziging 2026 en jaaroverzicht 2025 GGD Zuid Limburg

Inleiding

De GGD Zuid Limburg (GGDZL) is een gemeenschappelijke regeling die is ingesteld door de gemeenten in Zuid-Limburg. Gemeenten hebben de taak om de lokale publieke belangen op het gebied van publieke gezondheid te behartigen. Gemeenten bepalen het gezondheidsbeleid en voeren hierop regie. De GGD adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en is aanjager van processen die moeten leiden tot een betere gezondheid voor inwoners van Zuid-Limburg, verdeeld over drie programma's: GGD programma, Jeugdgezondheidszorg en Veilig Thuis.

- GGD programma

Geeft uitvoering aan de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg), zoals infectieziektebestrijding, seksuele gezondheid, hygiëne en inspectie, medische milieukunde, openbare geestelijke gezondheidszorg en forensische geneeskunde.

- Jeugdgezondheidszorg (JGZ)

Levert preventieve en vroeg signalerende zorg voor kinderen vanaf de zwangerschap tot 18 jaar en zet in op het bevorderen van een gezonde ontwikkeling van kind en gezin.

- Veilig Thuis

Het advies- en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Op 31 maart 2026 heeft de GGDZL de begroting 2027, de begrotingswijziging 2026 en het jaaroverzicht 2025 aan de gemeenteraad aangeboden, met het verzoek om vóór 1 juni 2026 een zienswijze kenbaar te maken aan het dagelijks bestuur van de GGD. Bij de GGD is bekend dat de zienswijze van Heerlen pas na de raadsvergadering van 24 juni gedeeld kan worden.

Vaststelling van de begrotingswijziging 2026 en de begroting 2027 is een verantwoordelijkheid van het Algemeen Bestuur van de GGD en vindt plaats in de vergadering van 8 juli 2026. De zienswijze van de raad wordt hierbij betrokken.

Jaaroverzicht 2025

Het jaaroverzicht 2025 van de GGD Zuid-Limburg betreft de verantwoording van het gehele concern over het kalenderjaar 2025. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen en

de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg is het geven van een zienswijze op de jaarstukken niet aan de orde en dient dit document als achtergrondinformatie bij de begrotingswijziging 2026 en de begroting 2027.

De jaarrekening 2025 sluit af met een positief resultaat van circa € 2,16 miljoen. Dit resultaat is grotendeels het gevolg van incidentele meevallers binnen de verschillende programmaliijnen.

Positief resultaat GGD Programma

Binnen het GGD programma is een positief resultaat gerealiseerd van € 1.642.058. Dit wordt met name verklaard door een overschot op de COVID-19 najaarscampagne, gefinancierd vanuit Rijksmiddelen, en enkele incidentele voordelen binnen de forensische dienstverlening.

Positief resultaat JGZ

Het programma Jeugdgezondheidszorg (JGZ) laat een positief resultaat zien van € 687.458. Dit resultaat is voornamelijk het gevolg van incidentele meevallers, waaronder lagere overheadkosten en hogere projectopbrengsten.

Negatief resultaat Veilig Thuis

Binnen het programma Veilig Thuis is sprake van een negatief resultaat van € 164.675. Dit wordt veroorzaakt door de inzet van extra capaciteit als gevolg van de ontstane wachtlijsten en de toegenomen druk op de organisatie. Om de continuïteit van dienstverlening te waarborgen is externe inhuur ingezet, wat heeft geleid tot hogere kosten.

Programma	
GGD Programma	€ 1.642.058
Jeugdgezondheidszorg	€ 687.458
Veilig Thuis	- € 164.675
Totaal	€ 2.164.841

De jaarrekening 2025 is door het Dagelijks Bestuur vastgesteld en heeft besloten het resultaat als volgt te bestemmen:

- € 660.057 te storten in een bestemmingsreserve ten behoeve van de COVID-19 najaarscampagne 2025, vanwege onzekerheden over de definitieve afrekening met het ministerie van VWS;
- € 125.000 te storten in een bestemmingsreserve voor forensische geneeskunde (MAZ), in verband met mogelijke frictiekosten als gevolg van het wegvallen van de medische arrestantenzorg;
- € 500.000 te storten in een bestemmingsreserve voor de implementatie van een digitaal cliëntdossier binnen de jeugdgezondheidszorg;
- € 400.000 te storten in een bestemmingsreserve voor de ontwikkeling en implementatie van een uniforme risicotaxatiemethodiek binnen de jeugdgezondheidszorg;
- Het resterende positieve resultaat van € 479.484 te retourneren aan de deelnemende gemeenten.

Begroting 2027

De GGD Zuid-Limburg stelt jaarlijks een begroting op met daarin de baten en lasten voor het komende kalenderjaar. De begroting 2027 is opgesteld conform het meerjarenbeleidsplan 2024–2027 en vormt het laatste uitvoeringsjaar hiervan. De

begroting sluit tevens aan op het regionaal gezondheidsbeleid 2025–2030 'Gezondheid nu, voor later!' en landelijke ontwikkelingen zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA).

De begroting 2027 laat zien dat de GGD zich verder ontwikkelt naar een organisatie die integraal werkt aan gezondheid en preventie, met een sterke verbinding tussen het sociaal domein, zorg en publieke gezondheid. Hierbij wordt ingezet op het versterken van de regionale preventie-infrastructuur en het terugdringen van gezondheidsachterstanden, onder andere via de Trendbreukaanpak.

Er zijn een aantal belangrijke ontwikkelingen en onzekerheden die van invloed zijn op de begroting 2027:

- De verdere doorontwikkeling en borging van landelijke akkoorden (GALA, IZA en AZWA), waarbij tijdelijke middelen worden omgezet naar structurele inzet en financiering;
- De toenemende vraag en complexiteit binnen Veilig Thuis, als gevolg van een stijgend aantal meldingen en een grotere inzet op veiligheid en zorg;
- Landelijke en geopolitieke ontwikkelingen en onzekerheden in rijksbeleid, die gevolgen kunnen hebben voor de financiering en prioritering van publieke gezondheid;
- De aanhoudende druk op de arbeidsmarkt, waardoor het invullen van vacatures en het borgen van continuïteit een uitdaging blijft;
- Ontwikkelingen op het gebied van infectieziektebestrijding en de dalende vaccinatiegraad, die extra inzet vragen van de GGD.

Specifiek voor Veilig Thuis is in de begroting 2027 een structurele budgetverhoging opgenomen. Deze is noodzakelijk om de toegenomen vraag, wachttijden en werkdruk het hoofd te bieden en de wettelijke taken adequaat te kunnen blijven uitvoeren. Begin 2026 is hier een raadsinformatiebrief over gestuurd.

De bijdrage van de deelnemende gemeenten aan de totale GGD-begroting neemt toe als gevolg van bovengenoemde ontwikkelingen, loon- en prijsstijgingen en noodzakelijke intensiveringen binnen de organisatie. De exacte bijdrage per gemeente is opgenomen in de begroting 2027.

De bijdrage van de 16 Limburgse gemeenten aan de totale GGD begroting 2027 is € 48.531.138. Het aandeel van Heerlen hierin is als volgt:

Programma	€
GGD Programma	1.835.072
Jeugdgezondheidszorg	3.632.562
Veilig Thuis (incl. Centrumbijdrage)	1.923.660
Veilig Thuis impuls gelden	225.044
Rijksvaccinatieprogramma (voorschot 2027)	191.285
Totaal aandeel Heerlen begroting GGD	7.807.623

Begrotingswijziging 2026

De GGD Zuid-Limburg heeft een begrotingswijziging 2026 opgesteld waarin de financiële consequenties van actuele ontwikkelingen binnen de organisatie zijn verwerkt. Deze

begrotingswijziging heeft met name betrekking op de uitbreiding van de formatie binnen het programma Veilig Thuis.

Aanleiding voor deze wijziging is de structurele toename van het aantal meldingen en de daarmee samenhangende druk op de uitvoering van de wettelijke taken. In de afgelopen periode is binnen Veilig Thuis een wachtlijst ontstaan, wat risico's met zich meebrengt voor de veiligheid van betrokkenen. Om deze situatie het hoofd te bieden en de continuïteit van dienstverlening te waarborgen, is aanvullende capaciteit noodzakelijk.

De begrotingswijziging voorziet daarom in een gefaseerde uitbreiding van de formatie binnen Veilig Thuis in 2026. Hiermee wordt ingezet op het terugdringen van wachttijden, het verbeteren van de kwaliteit van dienstverlening en het versterken van de preventieve en adviserende rol van Veilig Thuis.

De financiële consequenties van deze uitbreiding worden doorvertaald naar de bijdragen van de deelnemende gemeenten. Voor Heerlen betekent dit een aanvullende bijdrage in 2026. De exacte hoogte hiervan is opgenomen in de bijlage bij de begrotingswijziging.

Met deze begrotingswijziging wordt invulling gegeven aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten om de uitvoering van wettelijke taken op het gebied van veiligheid en zorg adequaat te borgen.

Kader

Wet Publieke Gezondheid
Wet Maatschappelijke Ondersteuning
Jeugdwet

Kernthema

Volksgezondheid

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. Bij wijze van zienswijze in te stemmen met de begroting 2027 van de GGD Zuid Limburg, onder voorwaarde dat er concrete en beknopte plannen opgesteld worden voor de bestemmingsreserves Forensische Geneeskunde MAZ, Digitaal Cliëntdossier JGZ, Risicotaxatie JGZ (te vormen uit het positieve resultaat 2025) en de bestemmingsreserve Veilig Thuis (gevormd uit het resultaat 2024);

2. In te stemmen met de begrotingswijziging 2026 van de GR GGD Zuid-Limburg, waarmee de noodzakelijke uitbreiding van de formatie binnen Veilig Thuis wordt gefaciliteerd, onder voorwaarde dat er een beknopt en integraal plan van aanpak Veilig Thuis 2026–2027 opgesteld wordt, waarin duidelijk wordt hoe met de extra middelen in 2026 en 2027 de problematiek wordt aangepakt, preventiever wordt gewerkt en toekomstige formatie-uitbreiding zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Argumenten

1.1. De begroting 2027 sluit aan bij wettelijke taken en regionale opgaven.

De GGD voert wettelijke taken uit op het gebied van publieke gezondheid, jeugdgezondheidszorg en veiligheid. De begroting 2027 geeft invulling aan deze taken en sluit aan bij het regionaal gezondheidsbeleid en landelijke akkoorden zoals GALA, IZA en

AZWA. Door in te stemmen met de begroting en begrotingswijziging wordt de continuïteit van de dienstverlening van de GGD gewaarborgd en kan de organisatie blijven voldoen aan haar wettelijke verplichtingen.

1.2 Versterking van preventie en integrale samenwerking.

De begroting zet in op het versterken van de preventie-infrastructuur en een integrale aanpak tussen zorg, sociaal domein en publieke gezondheid. Dit draagt bij aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden en sluit aan bij de Trendbreukaanpak.

2.1 De extra investering voor Veilig Thuis is noodzakelijk.

De toename van meldingen en complexiteit binnen Veilig Thuis vraagt om structurele versterking van capaciteit. De begrotingswijziging 2026 en de begroting 2027 voorzien hierin, waardoor wachttijden kunnen worden teruggedrongen en de veiligheid van inwoners beter wordt geborgd. Ook is het proces opgestart om samen met gemeenten en ketenpartners het gesprek te voeren en acties uit te zetten om de samenwerking in de keten te versterken én het expertisecentrum en de expertiserol van Veilig Thuis te versterken. De resultaten van deze inspanningen worden meegenomen in het Meerjarenbeleidsplan 2028-2031

Tegenargumenten en risico's

1.1 Beperkte concreetheid in besteding van middelen.

Voor een aantal bestemmingsreserves en intensiveringen zijn nog geen concrete en uitgewerkte plannen beschikbaar. Dit beperkt de mogelijkheid voor gemeenten om te sturen op doelmatigheid en effectiviteit.

1.2 Structurele kostenstijging en onzekerheid landelijke ontwikkelingen.

De gemeentelijke bijdrage neemt toe als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen en intensiveringen binnen met name Veilig Thuis. Dit legt extra druk op de gemeentelijke begroting. Landelijke beleidsontwikkelingen en mogelijke wijzigingen in Rijksfinanciering kunnen invloed hebben op de uitvoerbaarheid en financiële positie van de GGD. Dit brengt risico's met zich mee voor de komende jaren.

2.1 Arbeidsmarktproblematiek en uitvoerbaarheid

De krapte op de arbeidsmarkt kan het realiseren van de benodigde formatie voor Veilig Thuis bemoeilijken, met mogelijke gevolgen voor de uitvoering van taken en de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen.

Kosten en dekking

Begroting 2027 en meerjarenraming

Kostenplaats 60623000 Collectieve preventie GGD incl. Jeugd

Het financieel effect van de begroting van de GGD-ZL wordt meegenomen en verwerkt in de begroting 2027 van de gemeente Heerlen.

	2027	2028	2029	2030
Opgenomen in meerjarenraming	7.508.604	7.803.317	8.109.597	8.109.597
Begroting 2027 en mjr GGD	7.807.623	8.110.373	8.425.157	8.606.303
Verschil	-299.019	-307.056	-315.560	-496.706
				bedragen in €

De gemeentelijke begroting 2027 is opgesteld op basis van de huidige meerjarenraming 2026–2029. Voor het jaar 2030 is de gemeentelijke bijdrage aan de GGD in onze meerjarenraming nog gelijkgesteld aan het niveau van 2029, hierbij is nog geen rekening gehouden met de indexeringsvergoeding (accres) uit het gemeentefonds. De GGD heeft inmiddels de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028–2030 voorgelegd. Op basis hiervan is een actualisatie van de gemeentelijke bijdrage noodzakelijk. Deze bijstelling bestaat hoofdzakelijk uit:

- Structurele extra bijdrage Veilig Thuis Impulsgelden (14 fte), zoals eerder toegelicht in de Raadsinformatiebrief januari 2026 (aandeel Heerlen € 225K)
- Bijstelling indexering van de bijdrage voor 2027–2030, conform de GGD-begroting.

Begrotingswijziging 2026 (rekeningresultaat 2025)

Het financieel effect van de eerste begrotingswijziging (VT Impulsgelden) bedraagt voor Heerlen € 114.008.

*Product 443300 Inkomensoverdr. -gemeenschap reg.
kostenplaats 60623000 Collectieve preventie GGD incl Jeugd*

Begroot	€ 7.178.398,14
Geboekt tot voorstel	€ 3.589.199,00
Verplichtingen	€ 3.589.200,00
Saldo	€ -0,86
Voorstel	€ 114.008,00
Eindsaldo	€ -114.008,86
Reserveringen	€ 0,-

Bij het opstellen wordt getoetst of het totaal van de afwijking binnen dit kernthema Sociale basisvoorziening de rapportagegrens van € 200.000 overschrijdt (zoals gemeld in de financiële verordening)

Communicatie

De zienswijze van de gemeenteraad wordt schriftelijk gecommuniceerd aan de GGD.

Evaluatie

Er vindt voortdurend evaluatie plaats. De GGD Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling. De 16 Zuid-Limburgse gemeenten vormen samen het bestuur. Naast de formele structuur van sturing en verantwoording is de GGD een bestuurlijk platform waar bestuurders met elkaar belangrijke gezondheidsthema's evalueren.

Planning, procedure en uitvoering

Het Dagelijks Bestuur van de GGD zal de begroting 2027 samen met de ontvangen zienswijzen aanbieden aan het Algemeen Bestuur van 8 juli aanstaande.

Bijlagen

Aanbiedingsbrief begroting 2027 en jaaroverzicht 2025 GGD Zuid Limburg
Begroting 2027 GGD Zuid Limburg
Begrotingswijziging 2026 GGD Zuid Limburg
Jaaroverzicht 2025 GGD Zuid Limburg

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de burgemeester,

secretaris a.i.,

drs. R. Wever

drs. R. van Wuijtswinkel

Raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d.

documentnummer ;

gezien het advies van de raadscommissie;

besluit:

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Wever